

Kanadai Magyar Ujság
Kanada és az angol birodalom legterjedtebb és legolvasottabb magyar lapja.
Külföldi országokban 33 66
Winnipeg, Man.
296 1/2 Main Street

Kanadai Magyar Ujság

Canadian Hungarian News
Canadian Magyar Ujság
Issued every Saturday
Subscription Price
In Canada \$3.00
In foreign countries \$3.60
Office and printing plant
296 1/2 Main Street
Winnipeg, Man.

Főszerkesztő: HORDÓSY IVÁN Editor

VOL V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT JUNIUS 2.

NO. 23. SZAM.

Prud'homme is az idén jubilál

Ez év július elseje nagy ünnepe lesz a Szent László magyar telepnek. A telep ugyanis erre a napra tervezi megalapításának huszonöt éves jubileumát. Az idén huszonöt éve annak, hogy amikor az a számban kicsiny, de akaratban, bátorságban, nagy csapat magyar odahagyta Tolna és Fehér megye kalászos rónáit, megérkezett Rosthernba, hogy a kanadai vad nyugat közepén otthon alapítsa magának.

A harmincöt mérföldnyire fekvő Rosthernből gyalog tették meg az utat, a ma virágzó telep helyszínére. Bizony akkor nem voltak itt azok a vendégszerető magyar tanyák, amik ma várják az új bevándorlót. Még az indílgás is ritkán keveredett erre. Csak a bölények kiszáradt cegntjai között töltötték azt a kis magyar csapatot, melyeknek nem volt egyébük, mint az intésre vétett bizalmuk, becsületük, és az ősköztől öröklött földszeretetük. De ez épen elegendő volt arra, hogy megalapozzák Saskatchewan legészakabb és legvirágzóbb telepét.

Az ünnepély megtartása eredetileg június 24-ikére volt tervezve, azonban az a szomszédos francia telep védszentjének ünnepnapja és ezen a napon ők szokták tartani az évi piknikjüket és tekintettel a két szomszédos telep között eddig fennálló jóviszonyra, a magyar ünnepélyt egy héttel későbbre határozták el.

Az ünnepély vallásos részét Főtiszt. Solyom Oszkár, a telep lelkiatyja fogja végezni. A nagyszabású sport és egyéb szórakoztató programon hattuig vigalmi bizottság dolgozik, mely minden lehetőt megtesz, hogy a jubileumi ünnepély illő keretekben legyen megtartva. A Kanadai Magyar Ujság legközelebbi számában bővebb híradással fogunk szolgálni az ünnepély tervbevett programjáról.

FIAS VINCE

Kanada dolgozó magyarjai megértik egymást!

BUDAPEST, május 14. — Perényi Sigmund báró most érkezett vissza Magyarországra, ahol az „Est” lapok újságírójának — többek között — a következőket mondotta:

— Azt szokták mondani, hogy a bajban összefog a magyar. Ez történelmi tévedés. Attanulmányoztam a mohácsi idők, mert ősem szerepet játszottak annak idején. Az egyiknek már akkor az volt a jelmondata, hogy a széthúzás nem vezet jóra.

A legnagyobb megpróbáltatás idején mindenki más és más úton járt. Amerikában, de főleg Kanadában látam, hogy az egyetlen, ami össze tudja tartani a magyarságot és ki tudja emelni nyomorúságából, az csak az erős és kitartó munka.

A dolgozó magyarok mindenütt megértik egymást az Unióban is, de talán még jobban Kanadában.

Magyar telepeken jártam, ahol csak magyar szó hallatszik. Magyar kezek, magyar agyak alapozták meg e szép szervezeteiket.

A munka jókká, igazi embereké, magyarokká, vallásosakká tette őket. Azt szerettem volna, ha ezeknek az egyszerű embereknek élettörténetét mindenki hallotta volna, eredményeit mindenki látta volna. Példáadás a mi számunkra is, mindazoknak, akik itt hon vagyunk és romjaiból próbáljuk felépíteni ezt az országot. Ne beszéljünk többet arról, hogy a bajban találjuk meg egymást, hanem a munkában kereszük egymás kezét.

Az amerikai és a kanadai magyarok példája így vezethet bennünket Magyarországra felépítésében.

„A dolgozó magyarok legjobban Kanadában értik meg egymást” — ez volt Perényiék benyomása hatalmas amerikai utjuktól. Szép és értékes elismerés ez, melyet Kanada magyarsága az ő háza egész nagynyilvánosság előtt kapott. Valamennyiünk kötelessége, hogy ez a megértés továbbra is változatlanul fennmaradjon és megerősödjék közöttünk!

NINCS HIR A DIADALMAS „ITALIAROL”

NOBILE TÁBOROK „ITALIA” NEVO KOMANOVZHATO LEHAJOJA DIADALMASAN BEFEJEZTE UTJAT ES KERESZTULREPOLTE AZ ESZAKI SARKOT. A HIRT AZ EGESZ VILAG NAGY ÖRÖMMEL VETTE TUDOMÁSUL, VISZONT PENTEK ÖTA MEGSZAKADT AZ ÖSSZEKÖTTETÉS AZ ITALIAVAL ES AZ ÖRÖM MINDENÜTT AGGODALOMMÁ VÁLT, HOGY VAJJON A DIADALMAS LEHAJO NEM PUSZTUL-E EL AZ ESZAKI VIHAROKBAN.

MENEKÜLÉS A BIZTOS HALALTOL

MOOSE JAW, Sask. május 26. — Mr. és Mrs. F. Fox, Aneroid, Saskatchewan valóságos csodának köszönhetik, hogy megmenekültek egy majdnem minden bizonnyal bekövetkező katasztrófától. A házaspár a, Primrose farm mellett Ford kocsjában át akart hajtani a síneknek közvetlenül a C. P. R. Moose Jaw — Regina expressze előtt, amely ezen a ponton óránként 60 mérföldes sebességgel rohant.

Foxék különös szerencséjére azonban a mozdony az autónak csak hátsó kerekét sodorta le és Foxék az erősebb test- és idegbeli megrázkódtatásán kívül különösebb bajuk nem történt.

KÁROLYI MEXIKÓBA UTAZOTT

PARIS, május 26. — A St. Lazare kikötőből Károlyi Mihály gróf elindult Mexikó felé. A kikötőben megjelent egy pár híve és gyenge hangon éljenze elutazása előtt.

Károlyi a következőket mondotta: — Mexikóba Calles elnök meghívására megyek. Nem tagadom, meghatott, mikor néhány nappal ezelőtt megjelent nálam Mexikó párisi követe és arról értesített, hogy Calles elnök elolvasta az emlékiratimat és annak a reményének adott kifejezést, hogy a könyv szerzőjével megismerkedhetik. Nemokára ezután megér-

kezett hozzám Calles személyes meghívása is.

Károlyi kijelentette egyben, hogy ennek az utjának a politikához egyáltalán semmi köze, mint egyszerű magánember megy Mexikóba ahol festményeket is akar készíteni, — amint azt az ecsetekkel, ceruzákkal, papírosokkal, festékekkel és vászon-darabokkal igazolta.

LAPZÁRTA ELŐTT

A GOSSELIN TESTVÉREK, AKIK MAJUS ELEJÉN — MINT MEGIRTUK — EGY MULATSAG ALKALMAVAL WOODRIDGEON MEGTAMADTK PÁL JÁNOS HONFITÁRSUNKAT, MAJUS 28.-ÁN, HÉTFŐN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR KERÜLTEK MAGISTRATE H. R. WELSFORD ELÉ. A MEGTARTOTT TÁRGYALÁSON A FELVÉREK UGYÉ A MAGISZTRÁTUS, ESKÜDTSÉKI TÁRGYALÁS ELÉ UTLTA. A TÁRGYALÁS IDŐPONTJÁT ILLETŐLEG MEG NEM TÖRTÉNT DÖNTÉS.

HÉTFŐN, MAJUS 28.-ÁN NAGY ÜNNEPSÉGEK KERETÉBEN MEGNYITOTTÁK ÉS FELAVATTÁK AZ ÚJ WINNIPEGI REPULŐTERET. A FELAVATÓ ÜNNEPELYEN TÖBB, MINT HÉTEZER EMBER VETT RÉSZT.

KÜSZÖBÖN A WINNIPEGI NEMZETISÉGI VERSENY

FELHIVJUK MINDAZOK FIGYELMÉT, AKIK A WINNIPEGI RENDEZENDŐ NEMZETKÖZI KULTURÁLIS VERSENYEN RÉSZT OHAJTANAK Venni, HOGY A VERSENY ES A VELE KAPCSOLATOS KIALLITÁS JUNIUS ELSŐ FELÉBEN MEGKEZDŐDIK ES A KIALLITÁSON RÉSZTVENNI SZÁNDÉKOZÓKNAK KIALLITÁSI TÁRGYAikat JUNIUS 1 ES 9 KÖZÖTT KELL AZ ALÁBBI CIMRE BEKÜLDENI:

112 ROYAL ALEXANDRA, WINNIPEG, MAN.

A VERSENY ES KIALLITÁS KÖZPONTI VEZETŐSÉGE A MAGYAR ÖGYEK INTÉZÉSÉRE LAPUNK SZERKESZTŐJÉT, A ZENEI RESZ RENDEZÉSÉRE PEDIG MÓHALEK DEZSÓ, WINNIPEGI MAGYAR GORDONKAMUVESZT KÉRTE FEL, IGY TEHÁT A FENTIEK SZÍVESEN ALLANAK A VERSENYZŐK ES KIALLITÓK RENDELKEZÉSÉRE, DE SEGÍTSÉGET E TEKINTETBEN FELAJANLÓTTA ISTVANFFY MIKLÓS, A KANADAI MAGYAR SZÖVETSÉG TITKARA IS.

A VERSENY ES KIALLITÁS MEGKEZDÉSÉIG MÁR RÖVID AZ IDŐ, VISZONT A KANADAI MAGYARSÁG TEKINTÉLYÉNEK ELSŐRANGU ÉRDEKE, HOGY UGY A VERSENYEN, MINT A KIALLITÁSON KITEGYUNK MAGUNKERT. A KIALLITÁSRA MÁR EDDIG IS NAGYON ÉRTEKES MUNKÁK ERKEZTEK, UGYANCSAK NAGYBAN FOLYNAK A PRÓBÁK ES ELŐSZÖLETEK ZENEI TEREN IS, AZ ELŐADANDÓ SZÁMOK SZINTEN IGEN NAGYSIKERÜEKNEK IGERKEZNEK.

A bányaigazgatókat terheli a felelőség a katasztrófiáért

TORONTO, május 29. — T. E. Goeson bíró most fejezte be vizsgálatát annak a bányatűznek ügyében, amely február tizedikén a Hollinger-féle bányában kitört és harmincöt emberéletet kioltott. A bíró jelentését a bányügyi miniszter elé terjesztette. A jelentés szerint a bányavezetőség igen nagy felelőség terheli, miután a többtermelés érdekében nagyon sok olyan biztonsági rendszabályt hagyott figyelmen kívül, amelyek alkalmazásával a szerencsétlenség elkerülhető lett volna. De nemcsak a vezetőséget és a tisztviselőket vádolja meg a királyi bírósági minőségben működő bíró, hanem vádat emel a bányügyi minisztérium felelősje ellen is, aki saját maga nem győződött meg a biztonsági szabályok megfelelő alkalmazásáról.

— Egy felelősnek nem szabad megelégednie azzal, amit hall — mondotta a bíró, — hanem csak azzal amiről személyesen meggyőződik.

Hon. Charles McRae, bányügyi miniszter megjegyzés nélkül nyilvánosságra hozta a bíró jelentését, amely után most a felelőség megállapítása fog következni.

Hasonlóan befejezték a vizsgálatokat a nemrégiben Winnipegben történt tűzkatasztrófia ügyében is és a bizottság azt állapította meg, hogy a szerencsétlenség oka az a régi és elavult berendezés volt, amelyet a végtelen Casa Loma bérházban alkalmaztak.

Mit állapított meg a vakbélről a kanadai orvosok gyűlése

WINNIPEG, május 26. — A Royal Society of Canada több napig tartó nagyszabású összejövetelt tartott, amelyen nagy számban megjelentek a birodalom természet tudósai és orvosai.

Az összejövetelen bejelentették, hogy a newyorki Carnegie alapítvány 25.000 dolláros adománnyal járult az egyesület céljaihoz. Dr. Fox, nyugati és Dr. Walker, keleti egyetem megbízott javaslatára az összejövetel elhatározta, hogy kétszáz ezer dollár gyűjtését fogja haladéktalanul megkezdeni.

A gyűlés több tudományos és orvosi problémát vitatott meg, egyik

legérdekesebb eseménye az összejövetelen James Miller, a Queen's egyetem professzorának bejelentése volt, amely szerint az eddigi felfogás szemban az emberi vakbélben is

Budapesten lesz a következő eucharisztikus kongresszus

BUDAPEST, május 29. — SEREDI JUSTINIÁN, MAGYARORSZAG HERCEGPRIMÁSA RADIÓN KÖZHIRRE ADTA AZ EGESZ VILAG KATHOLIKUSAI RÉSZÉRE, HOGY A LEGKÖZELEBBI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUST 1930-BAN BUDAPESTEN FOGJÁK MEGTARTANI.

A HERCEGPRIMÁS AZ EGESZ VILAG KATHOLIKUSAIT SZERETTEL HÍVTA MEG A MAGYAR FŐVÁROSBAN TARTANDÓ NAGY EGYHAZI ÜNNEPSÉGEKRE. A LEGUTÓBBI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS — MINT ISMERETES — CHICAGÓBAN VOLT ES A KONGRESSZUSON MEGJELENT AZ AZÓTA ELHUNYT CSERNOCH JÁNOS, VOLT BIBOROS MAGYAR HERCEGPRIMÁS ES HANAUER ISTVÁN, VÁCI MEGYÉSPÜSPÖK, AKI ANNAK IDEJEN MEGLATOGATTA A KANADAI MAGYAR TELEPEKET IS.

KÉSZÜL A STOCKHOLMI JUBILEUMI SZÁM

Stockholm huszonöt éves jubileumát a magyarsághoz, az egyházközmények iránt egyre nagyobb érdeklődés kialakulását és több képet fog nyilvání meg a kanadai magyarság közzölni.

A jubileum tudvalevőleg július 8-án és 9-én lesz és az ünnepélyes nemcsak a magyarság öregjei és vezetői, de az angol társadalom közéleti kiválóságai is részt fognak venni. A Kanadai Magyar Ujság felkérte a birodalmi és tartományi kormányok egyes tagjait, a magyar kormány és az egyházi hatóságok képviselőit nyilvání meg a kanadai Magyar Ujság jubileumi ünnepi ezáma részére.

A jubileumi szám részletesen fogja ismertetni a telep történetét, egyes közelmesebb magyar életrajzok, lefolyását, az angolok és svédok viszo-

KORRUPCIÓVAL VADOLJÁK A VANCOUVERI HATÓSÁGOKAT

VANCOUVER, május 27. — A VANCOUVERI RENDŐRSÉG TAGJAI TAYLOR POLGÁRMESTER ELLEN UJABB VADAKAT HOZTAK FEL EZEK SZERINT A RENŐRSÉG EGYES TAGJAI NEMCSAK HOGY VESZTEGETESEKET FOGADTAK EL EGYES VENDÉGLŐSÖK ES BOARDINGHAZ TULAJDO-

Repülőjáratot terveznek Winnipeg-Regina és Calgary között

OTTAWA, május 29. — PETER VENIOT, A KANADAI POSTA VEZÉRGAZGATÓJA AZZAL A TERVVEL FOGLALKOZIK, HOGY CALGARY ES WINNIPEG KÖZÖTT NAPONTA REPULŐ POSTAJÁRATOT SZERVEZ. HA EZ A TERV SIKERÜLNE UGY A WINNIPEGEN FELADOTT LEVÉLMAR NEHÁNY ÓRÁN BÉLÜL REGINÁBAN LENNE KEZBESITHETO, MIUTÁN A TERV SZERINT A REPULŐGÉPEK A KÖZBESŐ NAGYOB VÁROSOKBAN SZINTEN LESZÁLLNÁNAK. A CALGARY—WINNIPEGI KEZBESITÉS ÖSSZESEN 24 ÓRÁT VENNE IGÉNYBE.

A POSTAIGAZGATÓ EZT A TERVET LEHETŐLEG MEG EZ EVBEN SZERETNE BEVEZETNI, MOST MÁR CSAK AZ A KÉRDÉS, HOGY A KORMÁNY HOZZÁADJA-E BELEEGYZÉSÉT AZ ÉLETREVALÓ TERVHEZ.

A montreáli mozikok vasárnap is akarnak játszani

MONTREAL, május 29. — A színházak és mozikok testülete határozatot hozott, mely szerint mindent el fog követelni, hogy a hatóságok az előadások vasárnapi megtartását engedélyezzék. Hogy a színházak aközé sikerrel foze járn, azt ma még nem lehet megmondani, de mindenesetre nagyon üdvös lenne, ha a kanadai városok a vasárnapi szórako-

zást azoknak számára szintén lehetővé tennék, akik a hétköznapok estéjén munkájukkal vannak elfoglalva vagy pedig annyira fáradtak, hogy a színházak és mozik látogatására idejük nincsen.

ÉRTESETÉS
A WINNIPEGI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET elnöksége értesíti az egyesület tagjait, hogy a rendes havi közgyűlés június 3-ika helyett június 10-én lesz megtartva. Kezdetű 2 órakor. Pontos megjelölést kérünk!
VEZETŐSÉG

PENGGYÖRT, DOLLÁRJÁT KÖLDJE A „PANNONIA UTJÁN”
296 1/2 Main Str. WINNIPEG, MAN.